

จรรยาบรรณสากลว่าด้วยการกระจายและการใช้สารป้องกัน กำจัดศัตรูพืชและสัตว์

■ กก.สมชาย ปรีชาทวีกิจ*

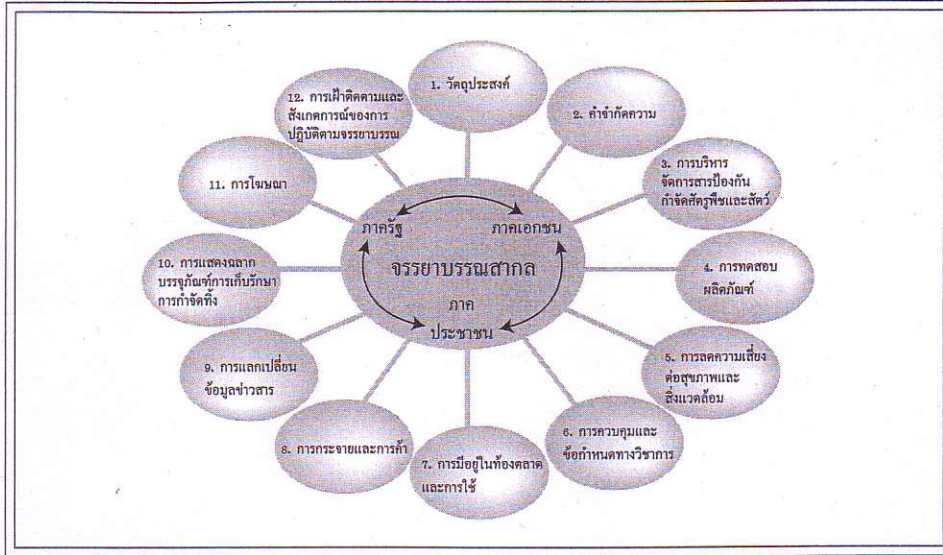
จรรยาบรรณสากลว่าด้วยการกระจายและการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (the International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides) หรือที่นิยมเรียกทั่วไปสั้นๆ ว่า Code of Conduct หรือจรรยาบรรณสากล นั้นเป็นมาตรฐานจรรยาบรรณ หรือการปฏิบัติของทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมผู้ผลิตสารเคมีและผลิตภัณฑ์ตลอดจนถึงหน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลจรรยาบรรณนี้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายทั่วโลกว่าเป็นจรรยาบรรณหรือมาตรฐานการปฏิบัติแบบสมัครใจ และเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการบริหารจัดการสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ได้อย่างเหมาะสม

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO) ได้จัดทำจรรยาบรรณขึ้นในปี พ.ศ. 2528 โดยเริ่มแรกมีการเรียกชื่อเป็น FAO Code of Conduct โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ผลิตสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ภาคเอกชน ตลอดจนหน่วยงานระหว่างประเทศต่างๆ และองค์กรเอกชน (Non-Governmental Organization, NGO) ซึ่งต่อมาในปี

พ.ศ. 2532 ได้มีการปรับปรุงโดยเพิ่มข้อกำหนด เรื่อง กระบวนการแจ้งข้อมูลล่วงหน้า (Prior Inform Consent, PIC) เพิ่มเติมเข้าไป และเนื่องจากในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการใช้อนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วย กระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Inform Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade) จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับจรรยาบรรณ อีกทั้งมีการเปลี่ยนแปลงใน โครงร่างนโยบายในระดับสากลและปัญหาการจัดการสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์จึงได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณและได้ประกาศใช้จรรยาบรรณสากลว่าด้วยการกระจายและการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ หรือ International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides ฉบับปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2547

จรรยาบรรณสากลว่าด้วยการกระจายและการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ แบ่งออกเป็น 12 หมวด ดังต่อไปนี้

* กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

รูปที่ 1 แสดงจรรยาบรรณสากลว่าด้วยการกระจายและการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (the International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides) ซึ่งประกอบด้วย 12 หมวด และผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

หมวดที่ 1 วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติแบบสมัครใจสำหรับผู้ดำเนินการหรือมีความเกี่ยวข้องกับการกระจายหรือใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ทั้งในภาครัฐหรือเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีในประเทศนั้นๆ ไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมายที่ใช้ควบคุมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ที่ครอบคลุมเพียงพอ

1.2 เพื่อนำมาใช้ภายใต้บริบทของกฎหมายของประเทศ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ ผู้ผลิตสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ผู้ประกอบการค้าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ตลอดจนภาคประชาชน อาจพิจารณาความเหมาะสมของข้อปฏิบัติต่างๆ

1.3 เพื่ออธิบายถึงความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมในการทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เหมาะสมโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และต้องนำไปใช้ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ

1.4 เพื่อกล่าวถึงความจำเป็นของความร่วมมือระหว่างรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกและนำเข้าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติในการลดความเสี่ยงต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ทุกภาคส่วนที่กล่าวถึงในจรรยาบรรณสากลนี้หมายความถึงองค์กรระหว่างประเทศ รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกและผู้นำเข้า ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ฉีดพ่น ผู้ค้า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหาร ผู้ใช้ และองค์กรสาธารณะต่างๆ เช่น กลุ่มทางด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มผู้บริโภค และกลุ่มสหภาพแรงงาน เป็นต้น

1.6 จรรยาบรรณสากลตระหนักว่าการฝึกอบรมในทุกระดับอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำเนินการและเฝ้าระวังการปฏิบัติ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนควรได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละหัวข้อของจรรยาบรรณสากลนี้